

CONGREGAZIONE DELLA MISSIONE
CURIA GENERALIZIA

Via dei Capasso, 30 – 00164 ROMA

Tel: +39 06 661 30 61 – Fax: +39 06 661 30 661 – Email: segreteria@cmcuria.org

GENERALNI SUPERIOR

Rim, post 2022

Vsem članom Vincencijanske družine

MISTIKA KRŠČANSKE LJUBEZNI ZA 21. STOLETJE IN NAPREJ

Dragi bratje in sestre!

Jezusova milost in mir naj bosta vedno z nami!

Po šestih letih se moj mandat bliža koncu. S tem postnim pismom želim povzeti adventna in postna razmišljanja v zadnjih šestih letih, začeni s svojim prvim sporočilom ob prazniku sv. Vincencija Pavelskega leta 2016. Takrat sem prvič podrobno razmišljal o nazivu »**mistik krščanske ljubezni**« (ali *mistik dobrotelnosti; v nadaljevanju: mistik ljubezni*), ki so ga pripisali našemu ustanovitelju. Iz tega naslova, ki mi je tako pri srcu, sem skušal pri sebi odkrivati in deliti z vami, kar sem goreče želel poglobiti – torej, kaj pomeni: postati »mistik ljubezni«.

Razmišljanja teh šestih let se tu ne ustavijo; pravzaprav je to le začetek in poziv, da se še naprej potapljam v bogastvo in globino tega, kaj pomeni postati »mistik ljubezni«. Vabi nas, da nenehno iščemo čim tesnejše združenje z Jezusom, da postanemo kot »*kartuzijani v svojih domovih in kot apostoli zunaj*« (Abelly 1664, I,22, str. 100), »*kontemplativni v dejanju in apostoli v molitvi*« (Konstitucije Misijonske družbe, IV, 42).

Ko beremo letošnje postno pismo in preučujemo razmišljanja, ki smo jih delili v zadnjih šestih letih, smo povabljeni, da si izberemo točko ali področje, kamor čutimo, da nas Jezus kliče, naj se podamo bolj odločno in radikalno, za kar čutimo posebno potrebo po njegovi milosti in usmiljenju, da bi lahko uresničil svoje sanje o nas.

Teolog Karl Rahner je ob koncu 20. stoletja izrekel te preroške besede: *»Kristjani 21. stoletja bodo mistiki ali pa ne bodo kristjani.«* Zakaj lahko za sv. Vincencija Pavelskega rečemo, da je bil »mistik ljubezni«?

Vsi vemo, da je bil Vincencij mož akcije, zato nas morda preseneča, da ga lahko predstavimo tudi kot mistika. Toda v resnici je njegova mistična izkušnja Svete Trojice in zlasti učlovečenja motivirala vsa njegova dejanja v korist ubogih. Giuseppe Toscani CM je združil mistiko in akcijo ter se poglobil v bistvo zadeve in ga imenoval »mistik ljubezni«. Vincencij je živel v stoletju mistikov, a se je pokazal kot mistik krščanske ljubezni.

Biti mistik pomeni izkušnjo, in sicer izkušnjo skrivnosti. Za Vincencija je to pomenilo globoko izkušnjo skrivnosti Božje ljubezni. Vemo, da sta bili skrivnosti Svete Trojice in učlovečenja v središču njegovega življenja. Izkušnja vključujoče ljubezni Svete Trojice do sveta in brezpogojnega objema Besede, učlovečene za vsako človeško osebo, je oblikovala, pogojevala in vžigala njegovo ljubezen do sveta in do vseh, še posebej do bratov in sester v stiski. Na svet je gledal skozi oči Očeta (*Abba*) in Jezusa ter vsakogar sprejel z brezpogojno ljubeznijo, s toplino in energijo Svetega Duha.

Vincencijev misticizem je bil vir njegovega apostolskega delovanja. Skrivnost Božje ljubezni in skrivnost ubogih sta bila dva pola njegove dinamične ljubezni. Toda njegova pot je imela tudi tretjo dimenzijo: kako je gledal na čas. Čas je bil sredstvo, s katerim se mu je razodevala Božja previdnost. Deloval je po Božjem času, in ne po svojem ritmu. *»Delajmo dobro, kar se pokaže kot potrebno,«* je svetoval. *»Ne prehitvajmo Previdnosti.«*

Drugi vidik časovnosti je bila pri Vincenciju navzočnost Boga tukaj in zdaj. *»Bog je tukaj!«* Bog je tukaj v času. Bog je tukaj v ljudeh in dogodkih, v okoliščinah in revnih ljudeh. Bog nam govori zdaj, v njih in po njih.

Za Vincencija sta bili tako horizontalna kot vertikalna razsežnost duhovnosti nepogrešljivi. Menil je, da sta ljubezen do Kristusa in ljubezen do ubogih neločljivi. Svoje učence je nenehno spodbujal ne le k delovanju, ampak prav tako k molitvi, in ne samo k molitvi, temveč tudi k delovanju. Ko mu je kdo ugovarjal: *»Ampak gospod, toliko je treba narediti, toliko opravkov doma, toliko obveznosti v mestu in na deželi! Delo povsod! Mar naj torej vse pustimo ob strani, da bi mislili samo na Boga?«* – je odločno odgovoril:

»Ne, vendar je treba te opravke posvetiti tako, da v njih iščemo Boga, in jih opraviti tako, da bi ga tam našli, namesto da bi videli, da so narejeni. Naš Gospod želi predvsem, da iščemo njegovo slavo, njegovo kraljestvo in njegovo pravičnost. (...) Zato naj bo vsakdo trdno prepričan, da bo dotlej, dokler bo zakoreninjen v tej ljubezni in dokler se bo opiral na to

upanje, živel pod varstvom Boga nebes, da ga zato ne bo zadelo nič hudega.» (Coste XII, 132, Konf. 198; 21. 2. 1659; Sp II,2)

Vincencija bi lahko opisali kot »dvovidnega« mistika. Z drugimi besedami, videl je istega Boga skozi dve različni leči hkrati. Ena od leč je bila njegova molitev; druga leča je bila revež in svet, v katerem je živel. Vsak zorni kot je vplival na drugega, eden je poglobljajal in izpopolnjeval dožemanje drugega. Vincencij je »videl« (in čutil) Božjo ljubezen skozi obe prizmi hkrati in se je energično odzval na to, kar je videl.

Učlovečenje je ena osrednjih skrivnosti duhovnosti sv. Vincencija. O učlovečenju nam je zapustil naslednje misli:

»Ker moramo po papeževem ustanovnem pismu naše Družbe posebno častiti neizrekljivi skrivnosti presvete Trojice in učlovečenja Božjega Sina, si prizadevajmo, da bomo to izpolnjevali prav natanko in kolikor mogoče popolno, zlasti s tem, da bomo izvrševali to troje: 1) obujajmo do teh skrivnosti pogosto in iz vsega srca dejanje vere in češčenja; 2) darujmo v njih čast vsak dan nekatere molitve in pobožna dela ter praznujmo njih praznike slovesno in kolikor mogoče pobožno; 3) marljivo si prizadevajmo, da s poučevanjem in svojim zgledom vsadimo njih spoznanje, spoštovanje in češčenje vernikom v srce.« (Splošna pravila Misijonske družbe, X, 2)

Sveta Trojica je še ena izmed glavnih skrivnosti duhovnosti sv. Vincencija. V naših Konstitucijah lahko beremo: *»Kot priče in oznanjevalci Božje ljubezni moramo izkazovati posebno pobožnost in češčenje skrivnosti Svete Trojice in učlovečenja.«* (Konstitucije Misijonske družbe, IV, 48) Jezus nam pomaga razumeti odnos, ki obstaja med tremi Božjimi osebami, intimno vez, ki jih združuje, in vpliv Trojice na vsakega posameznika kot tudi na (človeško) družbo kot celoto. Sveta Trojica je popoln vzor za »odnose«.

Evharistija je tretji steber duhovnosti sv. Vincencija. V odlomku o temeljih naše duhovnosti, kjer omenja učlovečenje in Sveto Trojico, zatrjuje, da v evharistiji najdemo vse. Takole piše:

»Ker pa za najboljše češčenje teh skrivnosti ni bolj izvrstnega sredstva, kakor je dolžno češčenje in dobra uporaba presvete evharistije, naj jo pojmujejo kot zakrament ali kot daritev – saj vsebuje nekako vse druge verske skrivnosti ter sama po sebi posvečuje in končno zveliča duše, ki jo vredno prejemajo in darujejo; s tem se izkazuje največja čast enemu in troedinemu Bogu ter učlovečeni Besedi – zato naj nam ne bo nič bolj pri srcu kakor to, da bi izkazovali temu zakramentu in tej daritvi dolžno spoštovanje. Še več: prizadevajmo si z vso vnemo, da bi enako češčenje in spoštovanje izkazovali tej skrivnosti vsi ljudje. Po svojih močeh skušajmo

to doseči zlasti s tem, da kolikor mogoče zabranjujemo, da bi se proti presveti evharistiji ne počenjalo in o njej govorilo nič nespoštljivega, kakor tudi s tem, da druge pridno poučujemo, kaj morajo o tej takó veliki skrivnosti verovati in kako jo častiti.» (Splošna pravila Misijonske družbe, X, 3)

Tej intuiciji, da v evharistiji najdemo vse, so dodane še druge preroške in navdihujoče besede, ki izhajajo iz njegove najgloblje življenjske izkušnje: *»Ljubezen je iznajdljiva do neskončnosti«* (Coste XI, 146, Konf. 102; spodbuda na smrt bolnega brata, 1645). To je eden najbolj znanih Vincencijevih stavkov, ki je uporabil te posebne besede v zvezi z evharistijo, da bi skušal razložiti, kaj je evharistija, kaj proizvaja in kaj najdemo v njej. Jezusova domišljija je odkrila ta konkreten način, da je zmeraj z nami, nas vedno spremlja in ostane z nami vsak dan do konca sveta. Njegova ljubezen, iznajdljiva do neskončnosti, nas nikoli ne neha presenečati danes, tukaj in zdaj!

Četrty steber je **Blažena Devica Marija**.

- 1. »Prav posebno bomo častili Marijo, Mater Kristusa in Cerkve, saj je ona po besedah sv. Vincencija bolj kot vsi verniki globoko razumela evangeljska načela in jih uresničevala.*
- 2. Pobožnost do brezmadežne Device Marije bomo razodevali različno: pobožno bomo obhajali njene praznike in se pogosto zatekali k njej, zlasti z molitvijo rožnega venca. Širili bomo posebno sporočilo, ki ga je v svoji materinski dobrohotnosti izrazila s čudodelno svetinjo.» (Konstitucije Misijonske družbe, IV, 49)*

Premišljevanje – Med glavnimi viri, na katere se je Vincencij opiral kot mistik ljubezni, je bila vsakodnevna molitev (premišljevanje). Eden najbolj citiranih stavkov iz konference članom Misijonske družbe zgovorno izraža njegovo držo:

»Dajte mi moža molitve in sposoben bo za vse. Mogel bo reči s sv. Pavlom: 'Vse premorem v njem, ki mi daje moč' (Flp 4,13). Misijonska družba bo obstala, dokler bodo v njej zvesto opravljali premišljevanje, kajti premišljevanje je kakor nepremagljiv branik, ki bo varoval misijonarje zoper vsakovrstne napade; premišljevanje je skrivnostna orožarna ali kakor Davidov stolp, ki jim bo dajal vsakovrstnega orožja ne samo za obrambo, ampak tudi za to, da bomo napadli in pognali v beg vse sovražnike Božje slave in zveličanja duš.« (Coste XI, 407. Konf. 168, Ponov. prem., 10. 8. 1657)

Vincencij je govoril o vsakdanji molitvi. Tistim, ki so mu sledili, je zagotavljal:

»Navadimo se torej vsi na ta način premišljevat, kajti iz tega pride za nas vse dobro. Če vztrajamo v poklicu, vztrajamo zaradi premišljevanja; če ne pademo v greh, ne pademo zaradi premišljevanja; če vztrajamo v ljubezni,

če se zveličamo, vztrajamo in se zveličamo zaradi premišljevanja. Kakor Bog premišljevanju ničesar ne odreče, tako tudi skoraj ničesar ne da brez premišljevalne molitve» (Coste XI, 407, Konf. 168, Ponov. prem., 10. 8. 1657)

Duhovno vodstvo – Sv. Vincencij je pogosto govoril o potrebi duhovnega vodstva. *»Duhovno vodstvo je v veliko pomoč; je prostor za nasvet v težavah, za spodbudo v zoprnostih, za zavetje v skušnjavah, za moč v malodušju; končno je vir dobrega in tolažbe, če je voditelj dobrohoten, preudaren in izkušen.«* (Coste III, 614, Pismo 1192 s. Lepintre, 23. 2. 1650)

Namen pogovora z duhovnim vodnikom, ki je jasno izražen že od časov puščavnikov, je preprost: gre za čistost srca. Vincencij je zato priporočal duhovno vodstvo vsaj nekajkrat na leto, zlasti med duhovnimi vajami ali liturgičnimi časi, kot je postni čas.

Zakrament sprave – Sv. Vincencij je menil, da je usmiljenje v središču veselega oznanila. Opisuje ga kot *»tisto lepo krepost, o kateri je rečeno: 'Usmiljenje je Bogu lastno'«* (Coste XI, 364. Konf. 175, Ponov. prem. 2. in 3. 11. 1656).

Konstitucije Misijonske družbe nas spodbujajo, da se pogosto zatekamo k zakramentu sprave, *»da bi mogli priti do stalnega spreobračanja in iskrenosti v poklicu«* (Konstitucije Misijonske družbe, IV 45, §2).

Delitev vere – Konstitucije to priporočajo in vztrajajo, da v ozračju molitve *»v bratskem pogovoru delimo med seboj sadove svojih duhovnih in apostolskih skušenj«* (Konstitucije Misijonske družbe, IV, 46). Kako bo to storjeno, je prepuščeno skupnosti, ki ji pripadamo. Vincenciju je bilo všeč, da je bila delitev odkrita in konkretna. Rekel je:

»Prav je, da pri stvareh, ki nas ponižujejo, povemo tudi vse podrobnosti, kadar razumnost dopušča, da jih povemo vpričo drugih, zaradi dušne koristi, ki jo imamo od tega, če premagamo notranji odpor, ki ga čutimo pri razkrivanju in razodevanju tega, kar bi napuh rad prikril. Sv. Avguštin je sam izpovedal skrivne grehe svoje mladosti in napisal o njih knjigo, da bi ves svet vedel za vse njegove grde zablode in skrajno razuzdanost. In sv. Pavel, izvoljeno orodje, ki je bil zamaknjen v nebo, ali ni odkrito priznal, da je preganjal Cerkev? Celo zapisal je to (1 Kor 15,9), da bi ljudje do konca sveta vedeli, da je bil preganjalec.« (Coste XI, 53–54. Konf. 36 o ponižnosti)

Božja previdnost – Drug temelj vincencijanske duhovnosti je Božja previdnost. Sv. Vincencij, ki je popolnoma zaupal v Previdnost, je sam postal Previdnost za druge, za uboge. *»Toda dajmo to vodstvo modri Božji previdnosti. Imam posebno pobožnost, da*

ji sledim; in izkušnje mi kažejo, da je v družbi naredila vse in da jo naše previdnosti ovirajo» (Coste II, 418–419, Pismo 678 Bernardu Codoingu).

Molitev – Tisto, kar je sv. Vincencija naredilo za mistika ljubezni, je dejstvo, da je bila molitev v središču njegovega življenja. Postala je sila, ki spreminja. Molitev je stanje duha, stalen odnos z Jezusom. Govorim, poslušam in delim z nekom, ki je »Ljubezen« mojega življenja in komur goreče želim biti podoben.

»Verjemite mi, gospodje in dragi bratje, to je nezmotno načelo Jezusa Kristusa, ki sem vam ga v njegovem imenu pogosto omenjal, da brž ko je srce prazno samega sebe, ga Bog napolni; Bog v njem prebiva in deluje. Želja po osramočenju pa nas oprosti samih sebe, in to je ponižnost, sveta ponižnost; in tedaj nismo več mi, ki delujemo, ampak Bog v nas deluje in vse bo šlo po sreči.« (Coste XI, 312. Konf. 141, sept. 1655)

Bolni in ostareli – Sv. Vincencij večkrat govori o vlogi bolnih:

»Ampak za Družbo, ubogo Družbo! Oh, nikoli naj se ne dovoli nič posebnega ne v živežu ne v obleki. Vedno pa izvzemam bolne, oh! uboge bolnike! Za njihovo postrežbo bi bilo treba prodati celo cerkvene kelihe. Bog mi je glede tega dal nežnost in prosim ga, da bi tega duha dal Družbi.« (Coste XII, 410. Konf. 220 o uboštvu, 5. 12. 1659)

»Kjerkoli pa bolnika obiščejo, doma ali zunaj, naj ne gledajo v njem človeka, marveč Kristusa, ki zatrjuje, da se ta ljubezen njemu izkazuje.« (Splošna pravila Misijonske družbe, VI, 2)

Vincencij Pavelski je s tem, da je postal »mistik ljubezni«, razumel in živel odnos do bolnih in starejših po Jezusovem zgledu.

Na začetku tega pisma sem zapisal, da se razmišljanja teh šestih let o tem, kaj pomeni postati »mistik ljubezni«, tu ne ustavijo; še naprej se potapljam v to bogastvo in globino.

Da med tem romanjem ne bi obupali, se spomnimo, da nas je Jezus poklical, naj mu sledimo na poti našega poklica. On vedno ostaja z nami, prav tako tudi Naša Gospa čudodelne svetinje, sv. Vincencij Pavelski ter vsi drugi svetniki, blaženi in Božji služabniki male Družbe. Naj še naprej posredujejo za nas!

Vaš brat v sv. Vincenciju,

Tomaž Mavrič CM
generalni superior